

INTERNATIONAL
PLAY AND TOY
CONGRESS

ULUSLARARASI
OYUNVEOYUNCAK
KONGRESİ

ATATÜRK UNIVERSITY
OPEN EDUCATION FACULTY -
COMMUNICATION FACULTY

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ -
İLETİŞİM FAKÜLTESİ

ULUSLARARASI OYUN
VE OYUNCAK KONGRESİ

7-8 MAY 2015 7-8 MAYIS 2015

PROCEEDINGS BOOK BİLDİRİLER KİTABI

ERZURUM - 2015

ISBN 978-975-442-678-6

© 2015 – Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

*Bu kitabın bütün hakları Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'ne aittir.
Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nin izni alınmaksızın kitabın tamamı veya bir kısmı
mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt veya başka şekillerde
çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz.*

1.Basım

Orka Ofset

Eylül 2015

Editoryal Kurul

Prof. Dr. Üstün ÖZEN

Prof. Dr. Uğur YAVUZ

Doç. Dr. Derya TELLAN

Yrd. Doç. Dr. Elif KÜÇÜK DURUR

Yrd. Doç. Dr. Sevda ÖNAL

Yrd. Doç. Dr. Ali Çağlar GÜLLÜCE

Kapak Tasarım

Gamze DURLU ŞEKER

Baskı Öncesi Hazırlık

Doç. Dr. Derya TELLAN

Uzm. Yakup ÇİFTÇİ

Yayına Hazırlayanlar

Doç. Dr. Derya TELLAN

Uzm. Yakup ÇİFTÇİ

Redaksiyon

Doç. Dr. Derya TELLAN

Yrd. Doç. Dr. Elif KÜÇÜK DURUR

Yrd. Doç. Dr. Sevda ÖNAL

Baskı ve Cilt

Orka Ofset Mat.

Organize Sanayi Bölgesi KAYSERİ

Tel: 03523221700

RENKLERİN İNSAN PSİKOLOJİSİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ VE OYUNCAKLARDA TERCİH EDİLEN RENKLERİN İNCELENMESİ

Yrd. Doç. Dr. Süreyya GENÇ

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı
sryyenc@gmail.com

Öğr. Gör. Hüseyin UYSAL

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı
huysal@bartin.edu.tr

Özet

Renk konusu, çocukların yaşlarına veya cinsiyetlerine göre renk tercihleri ve insanların üzerinde bıraktığı etkileri açısından, özellikle oyuncak tasarımında üzerinde durulması gereken önemli bir konudur. Bu önemden yola çıkarak bu çalışmada, oyuncak üretiminde en çok hangi renklerin kullanıldığı tespit etmek amaçlanmıştır. Oyuncak üretiminde tercih edilen renkleri belirlemek amacıyla Bartın ilinde tesadüfi (random) seçilen bir oyuncak mağazasında bulunan oyuncaklar incelenmiştir. Çalışma kapsamında incelenen, oyuncak kamyon ve arabaların fotoğrafları çekilmiş, tercih edilen renklerin frekans ve yüzdeleri alınarak tablolaştırılmıştır. Elde edilen verilerden yola çıkarak grafikler oluşturulmuş ve veriler betimsel analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucuna göre; oyuncak kamyon ve arabaların üretiminde genel olarak ana renkler tercih edilmektedir. Oyuncak kamyonların üretiminde en çok sıcak renkler tercih edilirken, oyuncak arabaların üretiminde gerçekteki benzerlerinin renklerinin tercih edildiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Renk, Renklerin İnsanlar Üzerindeki Etkileri, Oyuncak, Oyuncakta Renk.

EFFECT OF COLORS IN HUMAN PHYSIOLOGY AND INSPECTION OF COLORS PREFERRED IN TOYS

Abstract

Color subject, according to children's age or gender in terms of color choices and impact on the people is an important issue that should be addressed, especially in toy design. Based on this matter, this study aimed to determine the production of toys which are used in most colors. In this respect, the toys in a toy shop which was randomly selected in Bartın were examined. Then, examined lorries and cars were taken photos and the table illustrating the frequency and percentage of preferred colors was formed. Based on the tables analysis were made. As a result of this study, in toy trucks and cars primary colors are preferred. In the production of toy trucks and cars, warm colors preferred for toy trucks and realistic colors preferred for toy cars.

Key Words: Color, Effect of Colors in Human, Toy, Color in Toy.

1.GİRİŞ

İnsan doğası gereği beş duyu organının her birini kullanmakta ancak her birinden eşit miktarda faydalanmamaktadır. Bu duyuların algılama, öğrenme ve hatırlama düzeyleri birbirlerinden farklıdır. Yapılan araştırmalarda, Çilenti'nin de (1991) belirttiği gibi her duyunun öğrenmeye katkısı birbirinden farklıdır. Bireyler; gördüklerinin % 83'ünü, duyduklarının % 11'ini, kokladıklarının % 3,5'ini, dokunduklarının % 1,5'ini, tattıklarının % 1'ini öğrenmektedir. Ayrıca zaman sabit tutularak yapılan bir araştırmada bireyler; okuduklarının % 10'unu, işittiklerinin %20'sini, gördüklerinin %30'unu hatırlayabilmektedirler (Çilenti'den aktaran Taşpınar, 2010). Buradan anlaşılıyor ki görme duyumuz diğerlerinden biraz daha aktif ve etkili işlev görmektedir. Çünkü Güneş'e (2013) göre; gözde 130 milyon fotoğraf alıcısı ve bunlar da saatte 10.000 görselin resmini çekebilmektedir.

Görme duyumuz ile algıladığımız renk kavramı, aslında ışığın nesneye çarptıktan sonra yansıyor gözümüzde bıraktığı etkidir. Herhangi bir nesnenin rengini görebilmemiz için ışık gereklidir. Bodur'a (2006) göre de; renk ışık olduğu sürece yaşantımızın her anında iç içe olduğumuz bir ögedir. Her zaman onlarla karşılaşırız ve her birinin görselliği birbirinden farklıdır. Ancak asıl farklı olan, insan psikolojisi üzerindeki etkileridir. Delamare ve Guineau'ya (2008, s.13) göre; içinde yaşadığımız doğa renklerle doludur. Gökyüzü, toprak, ateş, su vb. her şeyin bir rengi vardır. Bu görüntülerden zevk alan

insan her zaman bunları çevresinde yeniden üretmek istemiştir. Tarih öncesinden beri insanlar günlük yaşantılarında rengin kalıcı biçimde üretilmesini sağlayacak gereçler bulmak için çabalayıp durmuşlardır.

Fiziki olarak ele alındığında renk kavramı, bir enerji yayılımı olarak düşünülmektedir. Fakat renk olayı gerçekte ancak bilinç seviyesinde mevcuttur. Rengin fiziksel ve kimyasal özelliklerinin yanı sıra, onu algılayan bireyler de önem teşkil etmektedir. Renk, hem rengi gören kimseye göre olduğundan, hem de renk duygusunu meydana getiren faktörlerin çeşitliliğinden dolayı hayli subjektiftir. Bu yüzden duyu organlarının ve renklerin fizik özelliklerinin yanı sıra, bir takım psikoloji elemanlarını da göz önünde bulundurulmalıdır (Işingör, 1986, s.45). Çağlarca (1993, s.5) rengi, ses gibi bir titreşim hadisesine benzetmiştir. Her renk bir müzik notasının karşılığıdır. Kırmızı, Spektrum'un sonundan birinci notasıdır ve titreşimi en düşüktür. Ama en uzun dalga uzunluğuna sahiptir. Kalın bir ses, düşük tonda bir siyah gibidir. Mor, diğer uçta en kısa dalga uzunluğunda en yüksek sesli tiz bir notanın karşılığıdır. Spektrum'un en sonu, görülmesi güç olan ultraviyole renkleri oluşturur ve bu renkler en alçak ya da en yüksek ses dalgalarının sınırını meydana getirirler.

Belki boya olarak kullanılmamıştır. Renkler dünyanın oluşumuyla hep var olmuşlardır. Ancak doğada hep kendini göstermiştir. Gökyüzü ve denizler hep mavidir, ormanlar yeşil ağaçlarla doludur. Renklerin ilk ne zaman üretildiği, nasıl kullanıldığı bilinmemektedir. Ancak renkler ilk insanlar varken hatta öncesinde de vardı diyebiliriz (Coşkun, 1995, s.16). Renkler zaman içinde yaşanan dönemlere göre sembolik anlamlar kazanmıştır. Öner'e (2010, s.9) göre; renklerin kazandığı toplumsal anlamların bazıları kalıplaşarak sembolik bir ifade biçimini almıştır. Bazıları da süreç içerisinde değişiklikler göstererek bugünkü anlamlarını kazanmıştır. Renkler her ne kadar evrensel nitelikler barındırıyor da, bir o kadar yerel özellikler de taşımaktadır. İnsanlar ait oldukları ya da ait hissettikleri toplum; ırk, dil, coğrafya, vb. gibi belirleyici etkilerin yanı sıra renklerle de varlıklarını ortaya koymuştur. Örneğin kırmızı; evrensel bir nitelik taşıyor da ülkemizde bayrak rengi olduğu için ayrı bir öneme sahiptir.

Renklerin, insan kişiliklerini yansıttığı, çok eskiden beri bilinmektedir. Bazı kişiler belli renklerle tanınmışlar veya belli renklerle anılmışlardır. Tarihsel süreçte bazı renklerin kullanımının yasaklandığı da görülmektedir. İşte o renkler sadece hanlara, krallara ya da padişahlara ayrılmış renklerdi. Bu renklerden özellikle kırmızı, kralların simgesi olmuştur. Onların gücünü, kudretini temsil etmiştir. Her rengin bir anlamı vardır insan belleğinde. Bazı renkler, üzerinde var oldukları nesnelerin, objelerin ya da canlıların özelliklerini taşırlar. Örneğin; orman deyince yeşilin, deniz deyince mavinin, gece deyince siyahın akla gelmesi gibi. Aynı zamanda insanların olumsuz anılarının sembolü haline gelmiş renkler de olabilir ve rengin genel özelliklerinden çok farklı biçimde algılanabilirler. Duygusal şoklarla oluşan bu tür çağrışımlar, renklerin insanlar üzerindeki genel etkilerinden ayrı olarak değerlendirilmelidir (Coşkun, 1995). Yaşantı sonucunda renge karşı olan bu farklı tutum dışında renklerin insanlar üzerinde ortak duygular uyandırdığı görülmektedir.

Bir renkli yüzeye baktığımız zaman ilk olarak sadece fiziki etki ile karşılaşırız. Bu kısa süreli bir olaydır. Açık renkler fizik bakımından çok etkileyicidirler ki açık ve sıcak renkler daha da etkilidir. Kırmızı alev gibi çeker ve tahrik eder. Parlak limon sarısına göz güç dayanır ve sonunda huzursuz olur, dinlenmek için maviyi ya da yeşili arar (Işingör, 1986, s.47). Beyaz; sadeliği, doğruluğu, saflığı, temizliği temsil ederken siyah; melankoliyi, umutsuzluğun, hayal kırıklığının ve matemin rengidir. Kırmızı en dikkat çekici olan renktir. Uçar'da (2003, s.52) kırmızının, tehlikeyi, heyecanı, tutkuyu, coşkuyu, cinselliği, dışadönüklüğü çağrıştırdığını belirtmiştir.

Mavi renk doğa da en çok karşımıza çıkan renktir. Özgürlüğü, huzuru, sakinliği ve sonsuzluğu temsil eden dinlendirici bir renktir. En parlak renk olan sarı, sıcaklığın, ışığın, sevincin, üretimin ve verimliliğin rengidir. İnsanda sevinç ve coşku uyandıran bu renk aynı zamanda bilginin, bilgeliğin rengidir. Sharma'ya (2007) göre sarı; ruhani bir renktir. Çok parlak bir renktir ve fazla kullanıldığında ruhu ve sinirleri gerdiğinden ve fazla uyardığı için yıkım noktasına gelecek kadar rahatsızlığa sebep olabilmektedir. Turuncu, iki sıcak rengin karışımıdır. Kırmızı ve sarı renginin birlikteliğinden doğan turuncu Işingör'e (1986, s.56) göre; her iki rengin de niteliklerini taşır. Sarının dağınıklığını ve kırmızının şiddetini aza indiren bir özelliği vardır. Dışa dönük bir renk olan turuncu; heyecanın, dinamikliğin, gösterişin ve şatafatın rengidir. Ancak kırmızı kadar rahatsız edici olmayan bir renktir. Herkes tarafından doğanın, ilkbaharın rengi olarak bilinen yeşil; iyileştiren, sakinleştiren ve huzur veren bir renktir. Coşkun (1995, s.69) yeşilin, kendini oluşturan iki rengin özelliklerinden çok azını taşıdığını ve psikolojide temel renklerden biri sayıldığını belirtmektedir. Yeşilin tonları dahi farklı anlamlar ifade

edebilmektedir. Ancak genel olarak bakıldığında; uyumu, umutlu bakmayı, iyimserliği ve özgüveni temsil eden durgun bir renktir. Ara renklerden biri olan mor rengi, kırmızı ve mavinin karışımından oluşur. Kırmızının içgüdüsel üstünlüğünden, mavinin nazik edilgenliğinden kendisine yeni bir kimlik yaratmıştır. Madden, Hewett ve Roth'a (2000, s.90) göre mor; soyluluğu, itibarı, zenginliği, gösterişi ve gururu temsil eder. Mor renginin bazı ülkelerde pahalılığı çağrıştırdığı bilinmektedir.

Renk konusunda dikkat edilmesi gereken bir başka konu da rengin malzeme ile olan ilişkisidir. Bazı renkler bazı maddelere uygun değildir. Bir rengin algılanması maddeden maddeye göre farklılıklar gösterebilmektedir. Renk ne olursa olsun, kadifede ayrı, metal parçasında ayrı, ipekte ayrı, camda veya lastik parçasında ayrı durmaktadır (İşingör, 1986, s.56). İnsanların alışagelmış renk tercihleri de, malzemelerde kullanılacak olan renk tercihlerini etkileyebilmektedir. Yapılan araştırmalar, çocukların en çok parlak renkleri tercih ettiğini göstermektedir. Çünkü oyuncaklarda ve tüketim ambalajlarında hep onlarla karşılaşmışlardır. Aynı zamanda renk tercihinde cinsiyet farklılığı da önemli bir etkidir. Özellikle oyun çağındaki çocuklar, cinsiyet farklılıklarını en iyi şekilde renk tercihlerinde ortaya koymaktadır. Erkekler kırmızı renkli arabalarla oynarken, kızların pembe rengine olan aşırı ilgileri bilinmektedir. Büyüdükçe, oyuncak seçimleriyle birlikte renk tercihleri de değişmektedir. Çocuğun gelişiminde önemli rol oynayan oyun; dil, zihin, motor ve duygusal gelişimini destekleyen ortamlar sunmaktadır. Oynamayı tercih ettikleri oyuncakların seçimindeki ilk faktör, malzemenin dış görünüşüdür, yani rengidir. Burdurlu vd.'nin (2004) yapmış oldukları araştırmaya göre; okul öncesi çocukların mobilyalarında görmek istedikleri renkler sırasıyla, pembe, sarı, mavi, beyaz ve mor renklerinin olduğu ortaya konulmuştur. Elibol, Kılıç ve Burdurlu'ya (2006, s.42) göre; oyuncağın beğenilmesinde ya da oynanmak istenilip istenilmemesinde renk önemli bir faktördür. Yaptıkları araştırmanın sonucunu incelediğimizde okul öncesi çocuklardan kızların, en çok pembeyi tercih ederken, erkeklerin kırmızıyı tercih ettikleri görülmektedir. Mavi, sarı ve kırmızı kızlar tarafından alternatif renk tercih sıralamalarında yer alırken, erkekler de mavi, mor ve sarı öne çıkmaktadır. Ayrıca kızlar tarafından hiç tercih edilmeyen siyah renge karşı erkeklerin önemli oranda ilgi gösterdikleri gözlenmiştir. Çocukların yaşlarına veya cinsiyetlerine göre renk tercihleri ile insanların üzerinde bıraktığı psikolojik etkileri açısından özellikle oyuncak tasarımında üzerinde durulması gereken önemli bir konudur. Bu önemden yola çıkarak araştırmada, oyuncak üretiminde en çok hangi renklerin kullanıldığı tespit etmek amaçlanmıştır.

2.YÖNTEM

Çalışma, tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Oyuncak üretiminde tercih edilen renkleri belirlemek amacıyla, Bartın ilinde tesadüfi (random) seçilen bir oyuncak mağazasında bulunan, oyuncak kamyon ve arabalar incelenmiş ve fotoğrafları çekilmiştir. Arabaların ve kamyonların tekerlek, pencere ve aksesuar renkleri araştırma kapsamı dışında tutulmuştur. Aynı zamanda tır, iş makineleri, itfaiye, polis ve ambulans araçları da araştırma verilerinin dışında bırakılmıştır. İncelenen, fotoğrafları çekilen oyuncak araba ve kamyonların üretiminde tercih edilen renkler, yüzdeleri ve frekansları alınarak tablo haline dönüştürülmüştür. Elde edilen verilerden yola çıkarak, grafikler oluşturulmuş ve betimsel yorumlanmıştır.

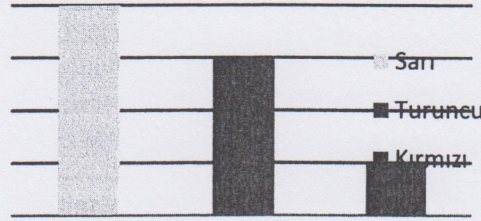
3.BULGULAR

Elde edilen verilere göre; araştırma kapsamında ele alınan oyuncak kamyonların biçim yönünden 4 farklı türde olduğu gözlenmiş, arabalar ise üç kategoride ele alınmıştır. Küçük boyutlu oyuncak arabalar ve yarış arabaları biçimsel olarak 5, büyük boyutlu arabalarda ise 10 farklı çeşit görülmüştür. Kamyonların boyutları hemen hemen aynı ölçülerde olduğundan kendi içinde kategorize edilmemiştir.

Tablo 1. Oyuncak kamyonların üretiminde tercih edilen renkleri gösteren dağılım

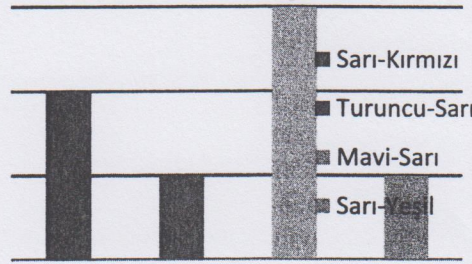
Tek Renkli Kamyonlar	f	%	İki Renkli Kamyonlar	f	%	Üç Renkli Kamyonlar	f	%
Sarı	4	50	Sarı - Mavi	3	50	Sarı-Turuncu-Mavi	1	25
Turuncu	3	37,5	Kırmızı- Sarı	2	33,3	Sarı-Turuncu-Yeşil	2	50
Mavi	1	12,5	Turuncu- Sarı	1	16,7	Mavi-Sarı-Kırmızı	1	25
Toplam	8	100		6	100		4	100

Tablo 2'ye göre; tek renkli oyuncak kamyonların üretiminde en çok tercih edilen rengin % 50'lik oranla sarı olduğu görülmektedir. İki renkli oyuncak kamyonların üretiminde % 50'lik oranla sarı ve mavi renklerinin birlikte kullanıldığı gözlenmiştir. Oyuncak kamyonlarda en çok tercih edilen üçlü renk % 50'lik oranla sarı, turuncu ve yeşil olarak tespit edilmiştir. İkinci sırada; en çok tercih edilen rengin % 37,5 oranla turuncu renginin olduğu görülmektedir. İki renkli oyuncak kamyonların üretiminde ikinci tercih % 33,3 oranla kırmızı ve sarı'nın birlikte kullanımınıdır. Üç renkli kamyon üretiminde, sarı-turuncu-mavi ve mavi-sarı-kırmızı renklerinin eşit oranda tercih edildiği anlaşılmaktadır.

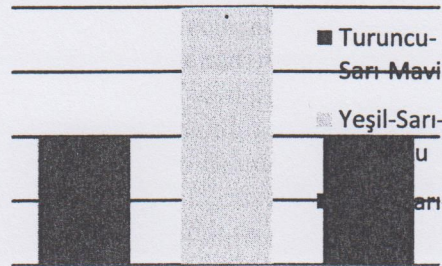
Grafik 1. Oyuncak kamyonların üretiminde tercih edilen renkler

Oyuncak kamyonların üretiminde tercih edilen renklerin başında gözle görünür farkla sarı renginin geldiği grafik 1'de görülmektedir. Sıralamada ikinci tercih edilen renk turuncudur. Oyuncak kamyon üretiminde en az tercih edilen rengin kırmızı olduğu gözlenmiştir.

Grafik 2. İki renkli oyuncak kamyonların üretiminde tercih edilen renkler

İki renkli oyuncak kamyonların üretiminde tercih edilen renkler grafik 2'ye baktığımızda, mavi ve sarı renklerinin bir arada kullanıldığı anlaşılmaktadır. İkinci tercihte söz konusu olan renkler, sarı ve kırmızı renklerin bir arada kullanıldığı oyuncak kamyonlar olduğu gözlenmiştir.

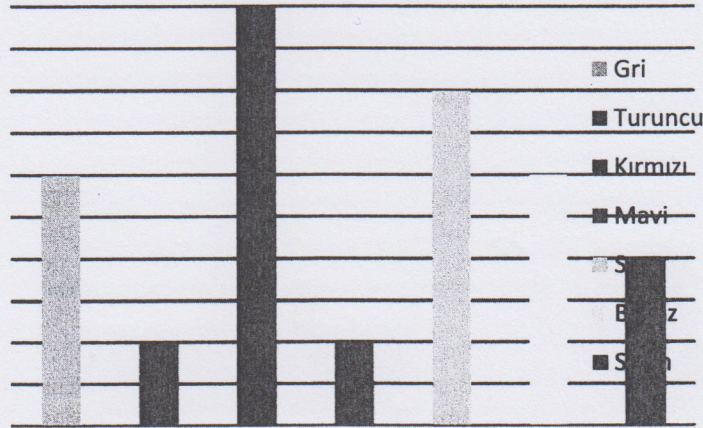
Grafik 3. Üç renkli oyuncak kamyonların üretiminde tercih edilen renkler

Grafik 3'e göre; üç rengin bir arada kullanıldığı oyuncak kamyonlarda, en çok tercih edilen renk üçlemesinin büyük farkla yeşil, sarı ve turuncu renklerinin oluşturduğu görülmektedir. Daha sonraki tercih sıralamasında yer alan renk gruplarının aynı oranda olduğu tespit edilmiştir. Bunlardan biri turuncu, sarı ve mavi üçlemesi, diğeri ise; mavi, sarı ve kırmızı renk üçlemesidir.

Tablo 2. Oyuncak Arabaların Üretiminde Tercih Edilen Renkleri Gösteren Dağılım

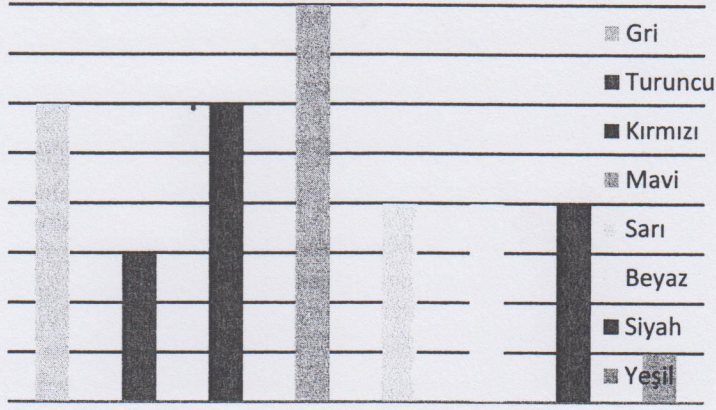
Küçük Arabalarda Renkler	f	%	Büyük Arabalarda Renkler	f	%	Yarış Arabalarında Renkler	f	%
Gri	3	15,79	Gri	6	16,6	Kırmızı-Siyah	4	22,2
Turuncu	1	5,27	Turuncu	3	8,3	Mavi-Siyah	5	27,8
Kırmızı	5	26,31	Kırmızı	6	16,6	Sarı-Yeşil	2	11,1
Mavi	1	5,27	Mavi	8	22,2	Turuncu-Sarı	2	11,1
Sarı	4	21,05	Sarı	4	11,2	Mavi-Sarı	3	16,7
Beyaz	3	15,79	Beyaz	4	11,2	Sarı-Siyah	2	11,1
Siyah	2	10,52	Siyah	4	11,2	-----	--	--
-----	--	--	Yeşil	1	2,7	-----	--	--
Toplam	19	100		36	100		18	100

Tablo 2'ye göre; küçük boyutta üretilen arabalarda tercih edilen renklerin en başında % 26,31'lik oranla kırmızı olduğu görülmektedir. Büyük boyutlu arabalarda % 22,2 oranla mavi renginin, yarış arabalarında ise %27,8 oranla mavi ve siyah'ın birlikte kullanımının en çok tercih edilen renklerin başında geldiği gözlenmektedir. Küçük boyutlu arabaların üretiminde tercih edilen ikinci renk %21,05'lik oranla sarı renginin olduğu, büyük boyutlu arabalarda gri ve kırmızı renginin aynı oranda (% 15,79) olduğu, yarış arabalarında ise % 22,2'lik oranla kırmızı ve siyah renklerinin birlikte kullanıldığı tespit edilmiştir. Oyuncak arabalarda en az tercih edilen renkler, küçük arabalarda turuncu ve mavi renklerin eşit oranda (% 5,27), büyük arabalarda %2,7 oranla yeşil renginin olduğu görülmektedir. Oyuncak yarış arabalarının üretiminde ise; en az tercih edilen renklerin birbirleriyle aynı oranla (%11,1) sarı-yeşil, turuncu-sarı ve sarı-siyah renklerinin birlikte kullanımı olduğu gözlenmiştir.

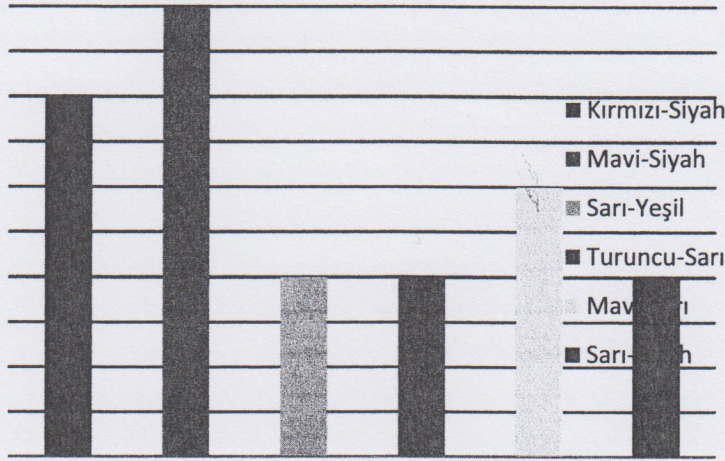
Grafik 4: Küçük Boyutta Oyuncak Arabaların Üretiminde Renk Tercihleri

Grafik 4'e göre; küçük boyutta üretilen oyuncak arabaların üretiminde en çok tercih edilen rengin kırmızı olduğu anlaşılmaktadır. İkinci derecede tercih edilen rengin sarı renk olduğu görülmektedir. En az tercih edilen renkler turuncu ve mavi renklerinin olduğu gözlenmiştir. Hemen hemen aynı oranla gri ve beyaz renklerinin de farkedilir derece tercih edildiği tespit edilmiştir.

Grafik 5. Büyük Boyutta Oyuncak Arabaların Üretiminde Tercih Edilen Renkler

Büyük boyutta üretilen oyuncak arabaların üretiminde en çok tercih edilen renk mavi renginin olduğu grafik 5’de görülmektedir. Daha sonra aynı oranlarda tercih edilen ikinci rengin, kırmızı ve gri renklerinin olduğu tespit edilmiştir. Sarı, beyaz ve siyah renklerinin farkedilir derecede tercih edildiği ancak turuncu renginin en az tercih edilen renk olduğu gözlenmiştir. Elde edilen verilerden yola çıkarak büyük boyutta üretilen oyuncak arabalarda en son tercih edilen rengin yeşil olduğu anlaşılmaktadır.

Grafik 6. Oyuncak Yarış Arabalarının Üretiminde Tercih Edilen Renkler

Grafik 6’yı incelediğimizde; oyuncak yarış arabalarının üretiminde en çok tercih edilen ikili renk; mavi ve siyah renklerinin birlikte kullanımı olduğu görülmektedir. İkinci tercih edilen ikili renkler, kırmızı ve siyah renklerinin birlikte kullanımı olduğu gözlenmiştir. En az tercih edilen ikili renkler; sarı-yeşil, turuncu-sarı ve sarı-siyah’ın birlikte kullanımının olduğu tespit edilmiştir.

4.TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada, oyuncak üretiminde en çok tercih edilen renkler araştırılmıştır. Araştırmanın verilerini oyuncak kamyon ve arabalar oluşturmuştur. Oyuncak arabalar kendi içinde üç kategoride incelenmiş, ancak oyuncak kamyonlar boyut olarak hemen hemen aynı oranlarda olduğu için kategorilere ayrılmamıştır. Arabaların renk kullanımlarında genel olarak tek renk kullanımının hakim olduğu gözlenmiştir.

Oyuncak kamyonların üretiminde tercih edilen renklerin en başında sarı renk gelmektedir. Diğer tercihler sırasıyla turuncu ve mavidir. İki renkli kamyonların üretiminde tercih edilen renkler sırasıyla sarı-mavi, kırmızı-sarı ve turuncu-sarı renklerinin olduğu tespit edilmiştir. Üç renkli kamyonların

üretiminde en çok tercih edilen renkler, sarı-turuncu ve yeşil renklerinin birlikte kullanımının olduğu gözlenmiştir. İkinci tercihte ise, birbirleriyle aynı oranda sarı-turuncu-mavi ve mavi-sarı-kırmızı renklerinin birlikte kullanımı gelmektedir. Oyuncak kamyonların üretiminde en çok tercih edilen renkler sıcak renklerdir diyebiliriz. Bu sıcak renklerin en başında sarı renginin olduğu göze çarpmaktadır. Ayrıca kamyonun türü ne olursa olsun mutlaka sarı renginin kullanıldığı gözlenmiştir.

Oyuncak arabaların üretiminde ise; tek renk kullanımının hakim olduğu sadece yarış arabalarında renk çeşidine yer verildiği gözlenmiştir. Küçük boyutta oyuncak arabaların üretiminde en çok tercih edilen renk kırmızıdır. Büyük boyuta üretilen arabalarda tercih edilen renk ise, küçük boyutta üretilen arabalarda en az tercih edilen renk olan, mavi renginin olduğu görülmüştür. Kırmızı rengi ikinci sırada yerini almıştır. En az tercih edilen renkleri incelediğimizde; küçük arabalarda mavi ve turuncu iken büyük arabalarda yeşil renginin olduğu tespit edilmiştir. Sırasıyla küçük arabalarda tercih edilen renkler; kırmızı, sarı, gri, beyaz, siyah, mavi ve turuncudur. Büyük boyutlu oyuncak arabalarda tercih edilen renkler sırasıyla; mavi, kırmızı, gri, sarı, beyaz, siyah, turuncu ve son olarak yeşil rengidir. Oyuncak arabaların gerçeğine birebir benzerlikte üretilmesi, renk tercihlerinde de etkili olmaktadır. Çünkü incelenen arabalarda, gerçek hayatta birebir benzeyen araba modellerinde kullanılan renklerin kullanıldığı gözlenmiştir. Oyuncak yarış arabalarında ise; en çok tercih edilen renk, mavi ve siyah renklerinin birlikte kullanımını olmuştur.

Sonuç olarak; oyuncak kamyonların üretiminde sıcak renkler özellikle de sarının tercih edildiği tespit edilmiştir. Oyuncak arabaların üretiminde tercih edilen renkler oyuncak kamyonlarda tercih edilen renklere oranla daha çeşitlidir. Ana renklerin, ara renklerin ve nötr renklerin kullanıldığı gözlenmiştir. Ana renklerden en çok kırmızı ve mavi rengi tercihlerin başında gelmektedir. Oyuncak arabaların gerçek hayatta kullandığımız araba modellerine birebir benzerlikte üretilmesi renk tercihlerinin de bu yönde olmasına sebep olmuştur diyebiliriz.

KAYNAKLAR

- Bodur, F. (2006). Fotoğraf ve Renk: Fotoğraftaki Renklerin İletilerin Algılanmasındaki Rollerini. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15 (1), 77-86.
<http://dergipark.ulakbim.gov.tr/cusosbil/article/view/5000001090/5000001781>
- Burdurlu, E., Kılıç, Y., İlçe, A.C., Elibol, G.C. & Yener, G. (2004). Okul Öncesi Çocuk Mobilyaları İle İlgili Ebeveyn Görüşleri ve Öngörülen Mobilya Tasarım Ölçütleri, *Teknoloji*, 7 (1), 139-149.
[http://jstech.karabuk.edu.tr/arsiv/1302-0056/2004/Cilt\(7\)/Sayi\(1\)/139-149.pdf](http://jstech.karabuk.edu.tr/arsiv/1302-0056/2004/Cilt(7)/Sayi(1)/139-149.pdf)
- Coşkun, S. (1995). *Renkler ve Kişiliğiniz*. İzmir: Site Ofset
- Çağlarca, S. (1993). *Renk ve Armoni Kuralları*. İstanbul: İnkılap.
- Delamare, F. & Guineau, B. (2008). *Renkler ve Malzemeleri*. O.Türkay (Çev.). İstanbul: Yapı Kredi.
- Elibol, G.C., Kılıç, Y. & Burdurlu, E. (2006). Okul Öncesi Çocuk Oyuncaklarında Malzeme Kullanımı ve 4-6 Yaş Çocukların Renk Tercihleri. *Aile ve Toplum Eğitim Kültür ve Araştırma Dergisi*, 3 (9), 35-43.
http://aile.ekalite.com.tr/files/AILE_VE_TOPLUM_9_AILE_VE_TOPLUM9.PDF#page=37
- Güneş, F. (2013). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Pegem.
- İşingör, M., Eti, E. & Asher, M. (1986). *Resim I Temel Sanat Eğitimi Resim Teknikleri Grafik Resim*. Ankara: Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı.
- Madden, T.J., Hewett, K., & Roth, M. S., (2000). Managing Images in Different Cultures: A Cross-National Study of Color Meanings and Preferences. *Journal of International Marketing*, 8 (4), 90-107. Doi: 10.1509/jimk.8.4.90.19795
- Öner, K. F. (2010). *İlköğretim Öğrencilerinin Resimlerinde Renk ve Duygu İlişkisi ve Kırmızının Öğrencilerde Yarattığı Kavramsal ve Simgesel Çağrışımlar*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Sharma, R. & Sharma, M. K. (2007) *Renklerle Terapi*. E. Kafalı (Çev.). İstanbul: Nokta.
- Taşpınar, M. (2010). *Kuramdan Uygulamaya Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara: Data.
- Uçar, T.F. (2003). *Görsel İletişim ve Grafik Tasarım*. İstanbul: İnkılap.